

СТРАТЕГІЯ ВИКОРИСТАННЯ ВЕБІНАРІВ І ТРЕНІНГІВ У ПРОЦЕСІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Сеньовська Надія Леонідівна

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та менеджменту освіти,
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка,
ipp56@tnpu.edu.ua

Нестайко Ірина Миколаївна

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та менеджменту освіти,
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка,
nestajko_irena@ukr.net

Традиційними формами навчання у закладах вищої освіти є лекції, семінарські та практичні заняття, консультації тощо. Однак, у дистанційному форматі вони зазнали суттєвої трансформації (перш за все з'явилася можливість працювати синхронно та асинхронно). Крім того, все більше викладачів застосовують в освітньому процесі такі форми навчання, як тренінги й вебінари. Ще частіше їх використовують під час підвищення кваліфікації педагогічних працівників. Така стратегія дає можливість ефективно застосувати наявні ресурси закладів освіти для досягнення мети у період пандемії чи, як зараз, – воєнного часу.

Заклади освіти України для організації навчання в сучасних непростих умовах спираються на дослідження і доробок низки вчених: Л. Білоусової, Д. Кігана, О. Косогова, Н. Морзе, Є. Смирнової-Трибульської та ін. у своїх працях О. Капустянська зазначає: «Успіх у розвитку ІКТ і чітке розуміння академічною громадськістю того, що найбільша ефективність у досягненні високої якості освіти досягається при особистому спілкуванні викладача зі студентами, привели до того, що приблизно з 2011 року почалася активна розробка, а потім і застосування при навчанні нової освітньої інформаційно-комунікаційної технології – вебінарів» [2, с. 1]. Тобто, в освітньому процесі вебінар визначається одночасно як інформаційно-комунікаційна технологія [3] та форма навчання [4]. У цьому контексті тренінги теж вважаються вебінарами. Ми ж трактуватимемо і перші і другі як окремі форми освітнього процесу.

Англійський термін *вебінар* («web-based seminar») перекладається як «семінар, організований за допомогою вебтехнологій». Вебінар як особлива форма навчання з'явився в кінці 1990-х рр., коли в мережі інтернет стали масово використовуватися надійні системи конференц-зв'язку. Як правило, для організації вебінару необхідно зареєструватися на відповідному порталі, що надає такі послуги, і ввійти у віртуальний клас. При цьому сервіс може бути безкоштовним і платним. Природно, що платний сервіс забезпечує більші можливості.

Тренінг «давніший»: це слово походить від англійського «to train», що означає «навчати, тренувати, дресирувати». Поняття виникло у ХІХ ст. в медицині (як різновид психотерапії), у ХХ ст. набуло поширення в професійній освіті (як форма навчання) та практичній психології (як інструмент розвитку людини). У дослідженнях, що стосуються освітньої сфери, поняття «тренінг» трактується як форма інтерактивного навчання, метою якого є розвиток міжособистісної та професійної поведінки: «Тренінг – особливий різновид навчання через безпосереднє «проживання» і усвідомлення виникаючого в міжособистісній взаємодії досвіду, який не зводиться ні до традиційного навчання через трансляцію знань, ні до психологічного консультування або психотерапії» [1, с.11]. На відміну від вебінару, тренінг може проводитися не тільки онлайн, але й безпосередньо в аудиторії.

Коли навчання відбувається у дистанційному форматі, поєднання «вебінар-тренінг» частково корелює з «лекція – практичне заняття» в очній формі. Безумовно, така аналогія не є досконалою. Адже, окрім значного обсягу теоретичної інформації, вебінар, на відміну від лекції, повинен містити «практичну» складову (вправи, інсайти, особливі засоби й методики), інакше здобувачі освіти не будуть вмотивовані його слухати. Зате він доступний практично для необмеженої кількості слухачів, особливо у записі. З іншого боку, тренінг передбачає мінімум «теорії» та значну кількість вправлянь, це може «забезпечити» не кожна навчальна тема. При проведенні тренінгових занять налагодити повну інтерактивну взаємодію не завжди вдається, оскільки викладач не має змоги самостійно прослідкувати, на якому етапі виконання завдань знаходиться той чи інший учасник. Крім того, їх не може бути багато (в середньому 15 осіб) – це означає, що окремі академічні групи доведеться ділити, міняючи розклад.

Дистанційний формат вебінарів і тренінгів має низку *переваг*:

- 1) мінімальні витрати на організацію та проведення;
- 2) можливість брати участь, перебуваючи майже будь-де;
- 3) інтерактивність взаємодії між викладачем та слухачами (засобами чату або за допомогою відео зв'язку);

4) доступ до вебресурсів у процесі проведення;

5) можливість збереження заняття у відповідному відео форматі.

Водночас ці форми навчання мають і свої *недоліки*;

1) майже повна відсутність емоційного зв'язку у процесі обговорення;

2) складність підтримання уваги;

3) непрості умови для проведення виховної роботи.

У контексті нашої роботи вебінар і тренінг трактуються як мережеве навчальне заняття, що проводиться дистанційно з використанням програмних засобів та ресурсів. Однак, якщо вебінар наближений до лекції (в очному форматі навчання) і цілком може бути опрацьований в записі (хай не так ефективно), то тренінг («практичне» продовження вебінару, своєрідний аналог семінарських занять чи практикумів) якраз і передбачає обов'язкову присутність кожного

слухача та його сумлінну працю. Ці форми навчання забезпечують інформаційну насиченість освітнього процесу й активність учасників в режимі реального часу.

Список використаних джерел

1. Вахоцька І. О. Тренінгові технології в освітньому процесі. Збірник наукових праць за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні тренінгові технології для розвитку особистості: еко-тренінги» (14.05.2020). URL: https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u279/zbirnik_14.05.2020.pdf (дата звернення: 25.04.2022).
2. Капустянська О. Вебіари як нова освітня інформаційно-комунікаційна технологія. Урок. ОСВІТА. UA. 16 березня 2015 року. URL: <https://urok.osvita.ua/materials/education/46395/> (дата звернення: 21.04.2022).
3. Малезик П., Ткачук Г. Вебінар як форма організації практико-технічної підготовки майбутніх ІТ-фахівців. Науковий вісник імені В. О. Сухомлинського. Педагогічні науки. № 4 (67), грудень 2019. URL: <http://mdu.edu.ua/wp-content/uploads/ped-visnik-67-2019-51.pdf> (дата звернення: 22.04.2022).
4. Таран М. Вебінар – сучасна форма навчання та спілкування: методичні рекомендації. Запоріжжя, 2018. 34 с.

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ПРОГРАМНОГО ЗАСОБУ MOZAVOOK НА УРОКАХ ЯДС ЗА ЗМІСТОМ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ «ГРОМАДЯНСЬКА ТА ІСТОРИЧНА»

Ткаченко Юлія Михайлівна

студентка спеціальності Початкова освіта,
Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова,
20fpp.yu.tkachenko@std.npu.edu.ua

Науковий керівник: професор Т.М. Васютіна,
кандидат педагогічних наук, доцент

Активний розвиток новітніх технологій у світі дедалі швидше змінює орієнтації сучасного суспільства та сприяє реформуванню системи освіти різних рівнів. У зв'язку з цим особливого значення набуває переорієнтація мислення сучасного вчителя на усвідомлення принципово нових вимог до його педагогічної діяльності, готовність використовувати цифрові ресурси для досягнення ідей НУШ, формування у здобувачів освіти складників ключових компетентностей.

Початкова освіта — це перший рівень освіти, що закладає основу загальної освіти школярів. Тому першочерговим завданням початкової освіти на цьому етапі є не лише сформувати в учнів певні знання, всебічні уміння та навички, а й забезпечити подальший розвиток особистості та психологічних здібностей дитини. А головне – навчити дітей самостійно і творчо мислити, не тільки стандартним для нас способом, а й за допомогою програмних забезпечень. Одним з яких є MozaBook. Він характеризується (як і інші цифрові ресурси) наданням практично безмежних можливостей для самостійної та спільної творчої діяльності вчителів і учнів [1]. За допомогою його інструментів створюється сприятливе середовище для розвитку інтелектуальних і наскрізних навичок кожної дитини.

MozaBook — це ефективне програмне забезпечення для презентацій у класі, яке складається з цифрових підручників, анімованих презентацій та онлайн-завдань, а також тисяч інтерактивних блоків контенту (3D-сцени, навчальні